

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/104/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313209008
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1313209008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia a.s., so sídlom: Piešťany, Teplická č. 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpený Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti žalovanému: T. F., Z.. XX.XX.XXXX, B.: I. XX, B., občan SR, zastúpený advokátom Mgr. Petrom Šumšalom, AK so sídlom: Krasovského 13, Bratislava, o zaplatenie 346,42 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č. k. 10C/204/2013 - 80 zo dňa 6.9.2016, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č. k. 10C/204/2013 - 80 zo dňa 6.9.2016 v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby a súvisiacom výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Bratislava III rozsudkom č. k. 10C/204/2013 - 80 zo dňa 06.09.2016 konanie v časti kapitalizovaného denného úroku z omeškania vo výške 6,57 Eur zastavil, žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

2.V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 23.05.2013 domáhal voči žalovanému zaplatenia dlžnej sumy vo výške 346,42 Eur spolu s príslušenstvom a náhrady trov konania z dôvodu, že uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu Č.. XXXXXXXXXX9, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 497,91 Eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných 48 mesačných splátkach po 19,55 Eur. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou svojho záväzku, z dôvodu ktorého ho žalobca vyzval listom zo dňa 28.03.2011 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 349,74 Eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Žalobca evidoval ku dňu podania žaloby voči žalovanému dlh vo výške 346,42 Eur. Žalovaný poprel pohľadávku žalobcu, čo do výšky aj dôvodov. Uviedol, že z čerpaného/poskytnutého úveru vo výške 497,90 Eur bolo splatených 606,05 Eur, z čoho jednoznačne vyplýva, že istina úveru bola v celej výške zaplatená. Suma zaplatená nad istinu predstavuje podľa názoru žalovaného bezdôvodné obohatenie na strane žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené mal žalovaný zato, že žalobca nemá právny titul na vymáhanie dlhu, nakoľko dlh ako ho opísal neexistuje, a že požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy vo výške 346,42 Eur s prísl., je voči nemu právne neodôvodnená. Poukázal na to, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXX9 zo dňa 28.08.2007 neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a 1) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a preto má za to, že poskytnutý úver sa zo zákona považuje za bezúročný. Zo zmluvy nevyplýva, aká je výška splátok istiny, úrokov a ostatných nákladov, a teda žalovaný v čase uzatvárania zmluvy a ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom, z akých položiek

a v akej výške pozostáva navýšenie úveru. Samotná RPMN uvedená v zmluve predstavuje 41,90 %, teda je zrejmé, že v tejto sú započítané aj ďalšie náklady, poplatky, paušály a služby, ktoré si žalobca účtuje pri takýchto zmluvách, a ktoré reálne neodrážajú výdavky žalobcu s poskytovaním týchto úverov. Ich jediným cieľom je neprímerane zvyšovať svoj zisk na úkor spotrebiteľa. Všeobecné úverové podmienky sú bežne nečitateľné, vyhotovené drobným písmom, a preto s nimi podľa názoru žalovaného nemožno spájať žiadne právne účinky. Okrem toho nie sú účastníkmi podpísané ani datované, a teda podľa názoru žalovaného ich nemožno považovať za súčasť úverovej zmluvy a ani za individuálne dojednanie. Žalobca teda nemôže od žalovaného ako spotrebiteľa požadovať úrok ani zmluvnú pokutu a ani iné v zmluve neuvedené poplatky a platby, nakoľko tieto nie sú obsahom dojednania medzi účastníkmi konania, nie sú uvedené v písomnej zmluve.

3. Nakoľko žalobca vzal žalobu v časti kapitalizovaného denného úroku z omeškania prevyšujúcej sumu 64,35 eur (t.j. v časti 6,57 eur) späť, pred otvorením prvého pojednávania, súd prvej inštancie konanie v časti kapitalizovaného denného úroku z omeškania vo výške 6,57 Eur zastavil.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že v prejednávanej príhode sa jedná o právny vzťah strán sporu, na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej bol žalovaný v postavení spotrebiteľa, pričom išlo o žalobcom vopred pripravenú formulárovú (typovú) zmluvu, ktorej obsah žalovaný nemal možnosť reálne ovplyvniť. Uvedený záväzkový vzťah bol súdom prvej inštancie posúdený ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Súd prvej inštancie odkazuje na Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ktorá zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

5. Zmluvu považoval súd prvej inštancie za úmyselne zmätočnú v rozpore s § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z.z., nakoľko hoci aj navonok spĺňala formálne stanovené podmienky, uvedením viacerých údajov v jednej zmluve spojených s poskytnutím jedného úveru s nejasnosťou ohľadom voľby podmienok, za ktorých má byť úver poskytnutý, predstavuje snahu obchádzať zákon, teda právnu úpravu, ktorá striktné žiada uvádzať presné a vyčerpateľné údaje o podmienkach poskytovaného úveru tak, aby tieto boli jednoznačné a nezameniteľné. Okrem toho konštatoval, že zmluva obsahuje nečitateľné malé písmo a javí sa ako nepreskúmateľná. Vo zvyšku žalobu považoval za nedôvodnú zamietol ju.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žaloba bola zamietnutá, a výroku o trovách konania, podal žalobca odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP a domáha sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel návrhu žalobcu v celom rozsahu, vrátane uplatnených trov prvoinštančného konania. Zároveň si uplatňuje trovy odvolacieho konania. Žalobca má za to, že úverová zmluva č. 3708186879 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 28.08.2007, je celistvá, bola uzavretá v písomnej forme na jednej listine, určitým, slobodným a vážnym prejavom vôle žalovaného. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú úverové zmluvné podmienky žalobcu, ktoré boli uvedené na rube zmluvy a na samostatnom liste. Žalovaný bol so znením úverových podmienok oboznámený a ich podpisom prejavil súhlas byť nimi viazaný a potvrdil, že sú mu všetky ustanovenia úverových podmienok zrozumiteľné a sú dostatočne určité. Žalovanému bol poskytnutý čas na oboznámenie sa so znením zmluvy a úverových podmienok a na žalovaného v žiadnom prípade nebol vyvíjaný nátlak, aby zmluvu podpísal, a súčasne prejavil súhlas byť viazaný ustanoveniami zmluvou a úverovými podmienkami. Podstatné náležitosti vyplývajú v zrozumiteľnom znení buď priamo zo zmluvy alebo z úverových podmienok, ktoré sú nesporne neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, a preto nesmú byť materiálne alebo formálne oddeľované a rozlišované od zmluvy. Žalobca argumentuje, že predmetná úverová zmluva obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti tak, aby mohol byť poskytnutý úver považovaný za úver s úrokmi a poplatkami, nakoľko zákon č. 258/2001 Z.z. v § 4 výslovne sankcionuje úverovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere bezúročnosťou a bez poplatkov len v jedinom prípade, a to v prípade neuvedenia RPMN (§ 4 ods. 2 písm. g), pričom v čase uzavretia zmluvy (t.j. 28.8.2007) medzi obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere

nepatriť údaj o výške úrokovej sadzby za poskytnutie úveru (odhliadnuc od uvedeného, tento údaj je súčasťou ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorý sa v zmluve uvádza), o výške priemernej RPMN alebo celkovej výške nákladov. Nakoľko žalobca v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy nebol povinný uvádzať údaj o výške úrokovej sadzby úroku za poskytnutie úveru, pričom všetky povinné obsahové náležitosti vrátane RPMN, v zmysle § 4 ods. 2 a 3 ZSÚ v zmluve uviedol, má za to, že si voči žalovanému uplatnil úroky a poplatky spojené s poskytnutím úveru dôvodne. Zákon ani v ustanovení § 4 ods. 5 výslovne neuvádza, že v prípade neuvedenia výšky úroku za poskytnutie úveru sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom povinnosť platiť úroky a prípadné poplatky spojené s poskytnutým úverom sa v zmluve, resp. v úverových podmienkach výslovne uvádza, a to hneď na niekoľkých miestach. Žalobca v odvolaní okrem uvedeného namieta nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keď súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku len veľmi stručne uvádza, že zmluvu považuje za „úmyselne zmatečnú, v rozpore s ust. § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. . Naviac zmluva obsahuje nečitateľné malé písmo ...“ , avšak v čom vidí súd prvej inštancie zmatečnosť zmluvy a jej rozpor s ust. § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. už ďalej neodôvodnil. Rovnako z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, podľa akého právneho predpisu súd prvej inštancie hodnotí veľkosť písma v zmluve. Nijakým spôsobom sa okrem toho nevysporiadal so žalobcom uplatneným nárokom na úrok, kapitalizovaný úrok z omeškania, úrok z omeškania, zmluvnú pokutu. Na základe uvedeného považuje žalobca rozsudok v tejto časti za nepreskúmateľný. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie, žalobca sa nemôže k uvedenému relevantne vyjadriť, a teda má za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, pričom uvedeným konaním súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a došlo tak k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že odvolací dôvod žalobcu, že by mu bola konaním súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nie je relevantný, nakoľko u neho neexistoval žiadny dôležitý dôvod, ktorý by mu bránil dostaviť sa na pojednávanie, ktoré bolo po viac ako 3 rokoch konečne vytyčené na deň 06.09.2016. Žalovaný má za to, že úverová zmluva neobsahuje náležitosti v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) a i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného v deň uzatvorenia zmluvy o úvere. V zmluve sú totiž uvedené nejaké údaje, avšak nevyplývajú z nich ani z celkovej zmluvy, aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov ani ostatných nákladov. Žalobca uviedol len výšku celkovej splátky, z ktorej nie je možné zistiť jednotlivé zložky, na ktoré sa jednotlivé platby započítavajú, teda žalovaný v čase uzatvárania zmluvy, ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom, z akých položiek a v akej výške pozostáva navýšenie úveru. Okrem toho sa jednalo o telefónnu pôžičku bez akéhokoľvek bližšieho vysvetlenia a informovania žalovaného o jej podmienkach. Keďže zmluva neobsahuje podstatné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) a i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, je potrebné v zmysle § 4 ods. 5 tohto zákona považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Samotná RPMN uvedená v zmluve predstavuje 41,90 %, teda je zrejmé, že v tejto sú započítané aj ďalšie náklady, poplatky, paušály a služby, ktoré si žalobca účtuje pri takýchto zmluvách, a ktoré podľa nášho názoru reálne neodrážajú výdavky žalobcu s poskytovaním týchto úverov. Ich jediným cieľom je neprímerane zvyšovať svoj zisk na úkor spotrebiteľa. Čo sa týka všeobecných úverových podmienok, na ktoré sa neustále odvoláva žalobca, žalovaný má za to, že tieto úverové podmienky sú pre bežného spotrebiteľa nečitateľné, nakoľko sú vyhotovené drobným písmom, preto s nimi nemožno spájať žiadne právne účinky. Okrem toho úverové podmienky nie sú účastníkmi podpísané ani datované a teda ich nemožno považovať za súčasť úverovej zmluvy a ani za individuálne dojednanie ohľadom toho, že v jednotlivých splátkach je zahrnutý okrem príslušnej časti úverovej istiny aj úrok, ani ohľadom dojednaní o zmluvnej pokute, ktorej zaplata sa žalobca rovnako domáha. Žalobca teda nemôže od žalovaného ako spotrebiteľa požadovať úrok, ani zmluvnú pokutu a iné v zmluve neuvedené poplatky a platby, nakoľko tieto nie sú obsahom dojednaní medzi účastníkmi konania, nie sú uvedené v písomnej zmluve. Zmluvu o úvere je potrebné považovať za zmatečnú a v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III ako správne potvrdil, a aby žalovanému priznal náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>) potom ako vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k právnym ustanoveniam, ktoré pri dovtedajšom rozhodovaní neboli použité (§ 382 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne.

9. Podľa 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. Podľa § 502 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške (odsek 1). Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia (odsek 2).

11. Podľa § 503 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (odsek 1). Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky (odsek 2).

12. Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení k času uzavretia úverovej zmluvy strán sporu (dňa 28.8.2007) sa na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme (písmeno a), zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom (písmeno b), celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, s výnimkou (písmeno c).

13. Podľa § 4 odsek 1 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení k 28.8.2007, musí mať zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

14. Podľa § 4 odsek 2 zákona 258/2001 Z. z. v znení k 28.8.2007 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101?ucinnost=28.8.2007>> obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f) meno a adresu spotrebiteľa,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20100101?ucinnost=28.8.2007>>, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

15. Podľa § 4 odsek 4 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení k 28.8.2007 pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

16. Podľa § 4 odsek 5 zákona č. 258/2001 z. z. v znení k 28.8.2007 nemôže od spotrebiteľa veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

17. Podľa § 37 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

18. Spotrebiteľským úverom je každé dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Keďže v danej veci bola medzi stranami sporu uzavretá zmluva o úvere, kde žalobca vystupoval ako veriteľ podnikateľ, ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti je záver súdu prvej inštancie o tom, že preskúmaný právny vzťah podlieha pod právny režim zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch správny. V súčasnosti právne vzťahy zo spotrebiteľských úverov upravuje zákon č. 129/2010 Z. z. ako osobitný predpis. Zmluva však bola uzavretá dňa 28.8.2007, preto treba v zmysle § 25 ods. 1 zákona tento vzťah posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia, t. j. podľa zákona č. 258/2001 Z. z.

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch, je predpisom, ktorý obsahuje kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v zmysle tohto zákona. Právny poriadok Slovenskej republiky zmluvu o spotrebiteľskom úvere definuje ako právny úkon, ktorým sa veriteľ ako dodávateľ plnenia zaväzuje poskytnúť dlžníkovi - spotrebiteľovi peňažné prostriedky v jeho prospech do určitej sumy a na určitý čas a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej dobe vrátiť a zaplatiť úroky. Zmluva o úvere patrí k tzv. absolútnym obchodným vzťahom (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), z ktorého dôvodu sa otázky neupravené osobitným zákonom, v súdnej veci zákonom č. 258/2001 Z. z., riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, a keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú, aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, upravujúcimi spotrebiteľské zmluvy. Podľa § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka je totiž spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľskými zmluvami sú potom zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Spotrebiteľskou zmluvou je teda zmluva uzatváraná s väčším počtom spotrebiteľov za totožných podmienok a tieto podmienky sú vopred určené dodávateľom, pričom spotrebiteľ ich obsah nemôže ovplyvniť.

20. Z definície spotrebiteľského úveru ako aj z definície zmluvy o úvere vyplýva, že úverový úrok je náležitou úverového právneho vzťahu a predstavuje odmenu veriteľa za to, že dlžníkovi poskytol finančné prostriedky. Veriteľovi, ktorý poskytuje úver dlžníkovi vzniká nárok na vrátenie poskytnutej sumy úveru spolu s právom na zmluvné úroky, ak takéto zmluvné dojednanie zodpovedá zákonnej úprave. Zmyslom osobitnej zákonnej úpravy spotrebiteľských úverov (zákon č. 258/2001 Z. z.) je ochrana záujmov spotrebiteľa. Preto zákonodarca uložil povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať jej náležitosti tak, aby mal spotrebiteľský dlžník zabezpečené dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú a súd ex offio prihliada na to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti obsahuje.

21 Z obsahu preskúmanej zmluvy č. 3708186879 uzavretej stranami sporu dňa 28.8.2007 vyplýva, že žalobca žalovanému poskytol úver v sume 15. 000,- Sk čo je 497,91 eur a žalovaný sa mu túto sumu zaviazal zaplatiť v 48 mesačných splátkach po 589,- Sk, čo je 19,55 eur. Podľa zmluvy je konečná výška úveru 28. 272,-Sk čo je 938,46 eur. V zmluve je označená RPMN 41,90 %. Podľa hlavy 4 § 2 úverových podmienok, ktoré sa stali súčasťou zmluvy, je klient povinný platiť úroky z poskytnutého úveru od doby, kedy spoločnosť poskytne klientovi úver až do úplného vrátenia poskytnutého úveru s príslušenstvom, ak nie je na lícnej strane úverovej zmluvy uvedené inak. Podľa hlavy 5 § 1 výška úroku sa zistí ako rozdiel súčinu výšky mesačnej splátky a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru. Údaj o úrokovej sadzbe ale v zmluve strán sporu predloženej žalobcom (č. I. spisu - 11) absentuje. Podľa obsahu súdneho spisu žalovaný celkovo na úverový dlh zaplatil istinu 606,08 eur.

22. Uvedené v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. znamená, že pokiaľ súd prvej inštancie argumentoval tým, že zmluva je obsahovo zmätočná a v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2,3 zákona č. 258/2001 Z. z., keď len navonok formálne spĺňa podmienky označenia údajov spojených s poskytnutím úveru s nejasnosťou voľby podmienok, za ktorých má byť úver poskytnutý, pričom z uvedeného súd prvej inštancie zrozumiteľne nevyjadril právny záver a len z kontextu citovaných právnych ustanovení o neprijateľných podmienkach možno dôvodiť, že zmluvu vyhodnotil ako neplatnú, potom s jeho záverom nie je možné len čiastočne súhlasiť. Ak súd prvej inštancie totiž dospel k záveru, že náležitosti úverovej zmluvy podľa ustanovenia § 4 ods. 2,3 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení k času uzavretia úverovej zmluvy sú v jej obsahu vyjadrené formálne, respektíve pre úverového dlžníka nejasne, čoho výsledkom je potom absencia dojednania náležitosti úverovej zmluvy, bolo potrebné takýto právny stav podriaďiť pod ustanovenie § 4 odsek 4 zákona č. 258/2001 Z. z., podľa ktorého pri nesplnení podmienok podľa § 4 odsek 2 zákona č. 258/2001 Z. z. je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol na jej základe spotrebiteľovi poskytnutý úver a spotrebiteľ ho začal čerpať a to z dôvodu ochrany spotrebiteľského dlžníka. Sankcia neplatnosti by totiž neprimerane dopadla na spotrebiteľa, ktorý by stratil výhody splátok, a mohol by sa tak dostať do ťažko riešiteľnej situácie, pretože spravidla finančné prostriedky z úveru už použil a nemá možnosť ich bezprostredne splatiť v celej výške. Dôsledkom neuvedenia úrokov a poplatkov v zmluve je podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. strata práva veriteľa tieto požadovať od úverového dlžníka.

23. Do všeobecného záveru súdu prvej inštancie o absencii náležitosti zmluvy spadá ale aj absencia čiastkovej náležitosti zmluvy o úročení a úroku, ktorý je charakteristickou náležitosťou úverového vzťahu. Odvolací súd sa s týmto záverom vo výsledku právneho hodnotenia preskúmvanej veci stotožňuje, pretože tieto ustanovenia v zmluve nemožno považovať za dostatočne určité a zrozumiteľné. Výška úroku, ktorý je imanentným znakom úverovej zmluvy musí byť v zmluve vyjadrená tak, aby dlžník získal zrozumiteľné, náležité informácie o základnej podmienke zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje, a to o cene úveru, keď splátka má mať charakter anuitnej splátky. Anuitnou splátkou je splátka, ktorá má rovnakú (nemennú) výšku počas celej doby platnosti úveru; v závislosti od splácania (priebehu amortizácie) úveru sa však mení vnútorná skladba anuitnej splátky (klesá v nej podiel úrokov a zvyšuje sa podiel istiny). Z obsahu úverovej zmluvy je zrejmé, že dlžník splatí viac, ako je výška poskytnutého úveru, keď výška úveru je 497,91 eur a konečná výška úveru je 938,46 eur. Podľa ustanovenia hlavy 1 § 5 úverových podmienok, na ktoré sa žalobca odvoláva, má tento rozdiel tvoriť úrok. Z celej úverovej zmluvy, ale nie je možné zistiť, akým spôsobom má byť úverová istina úročená. Len subsidiárne použitie ustanovenia § 503 odsek 3 Obchodného zákonníka predpokladá ročné úročenie úverovej istiny a potom anuitnú splátku úveru, pretože v opačnom prípade by matematickým výpočtom úverový úrok v danej veci pri výške mesačnej splátky 19,55 eur, z ktorej úverová istina predstavuje 10,37 eur ($497,90 \text{ úverové istina} / 48 \text{ mesačných splátok}$) a úverový úrok 9,18 eur (mesačná splátka 19,55 eur mínus podiel istiny 10,37 eur) predstavoval 47 %, čo potom ale vzhľadom na to, že v zmluve neboli medzi stranami dojednané poplatky, nekorešponduje ani výške označenej RPMN 41,90%. Z obsahu zmluvy nie je zrejmé, čo vlastne úverový dlžník splátkami spláca, respektíve prečo je to tak. Veriteľ pri určení úroku má možnosť tento označiť percentuálne, alebo pevnou sumou. Ak však nie je úrok určený percentuálne, potom je ale potrebné v čase vzniku zmluvného vzťahu určiť a oboznámiť úverového dlžníka s mechanizmom jeho splácania, v opačnom prípade sa úročenie stáva pre úverového dlžníka neprehľadné a závislé od vôle veriteľa. Súčasťou právnej istoty v zmysle ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany záväzkového vzťahu je, aby dojednania v úverovej zmluve boli čo najprehľadnejšie, čomu odporuje postup, kedy zmluva náležitosti zmluvného vzťahu vyjadruje požiadavkou na matematické operácie úverového dlžníka. Uvedené pre danú vec znamená, že dohoda strán sporu o tom, že konečná výška úveru bude prevyšovať výšku úveru, pričom rozdiel má byť úverovým úrokom je neurčitá, tým je v zmysle § 37 odsek 1 Občianskeho zákonníka neplatná, s právnym dôsledkom straty nároku žalobcu ako úverového veriteľa v zmysle § 4 odsek 5 zákona č. 258/2001 Z. z., v znení k času vzniku predmetného zmluvného vzťahu požadovať od žalovaného ako úverového dlžníka úverový úrok. Preto sa všetky žalovaným uhradené splátky vo výške spolu 606,08 eur musia započítať na istinu 497,91 eur. Súd prvej inštancie správne vo výroku svojho rozhodnutia o danej veci rozhodol, keď žalobu žalobcu zamietol, pretože výška zaplatenej istiny prevýšila úverový dlh žalovaného, z dôvodu ktorého potom odvolací súd predmetný rozsudok postupom podľa § 387 odsek 1 CSP, ako vo výroku vecne správny potvrdil.

24. Odvolací súd nakoniec vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu poukazuje na to, že Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach konštantne vyslovil záver, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne

objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 odsek 1 v spojení s § 262 odsek 1 CSP. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V zmysle § 262 odsek 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).